Anul XIII — Sibiiu, Marți 29 Octomvrie (10 Noemvrie) 1896 — Nr. 238

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază. Numeri singuratici à 5 cr. să vênd la „Tipografia", soc. pe acțiuni.

Liberalii austriaci.

(*g. a.*) În sfîrșit 'și-a dat ortul popii fratele de cruce și spriginitorul cel mai puternic, „moral" și material — b ă n e s c în primul rînd — al pseudoliberalismului unguresc: s'a disolvat odinioară omnipotentul partid liberal austriac.

Dela nașterea sa în 1861, adecă chiar din momentul restituirii regimului parlamentar, până la ultima lui respirare de azi a purtat nume fals și a lucrat contrar principiilor adevăratului liberalism; de aceea toate faptele și creațiunile lui politice sociale, sêvîrșite fie în mod de sine stătător fie în colaborare cu alți „liberali" *eiusdem farinae*, poartă pe frunte pecetea falsității, a minciunii; sûnt pătrunse de spiritul nedreptății.

Vêzênd după catastrofa dela K ö n i g g r ä t z, că nu mai pot singuri exploata nevîrsnicia și slăbiciunea popoarelor negermane în monarchie, iute au făcut tîrg, — bine înțeles în concordanță cu sublimul liberalism, după concepțiunea lor — cu cei-ce rîvniau neastîmpărați și setoși după practicarea aceluiași liberalism, a acelorași principii.

Ear' „samsarul cinstit" al tîrgului, al acestui tîrg dualistic, B e u s t, — cuiu străin în casă, — după-ce băgase în buzunar 3 milioane de florini rĕsplată pentru cinstita muncă și osteneală, dând drumul mașineriei liberale dincoace și dincolo de Leitha, zise către demnul seu colaborator A n d r á s s y G y u l a: „*Und nun werden wir unsere Horden im Zaune halten und Ihr die eurigen*".

Și lucrară amêndoi gemenii liberali, treizeci de ani de-arîndul conștiențios, întocmai după învoiala stabilită, ba și mai mult: numai câțiva ani după tîrgul încheiat, fratele cu mai puțină experiență în ale practicării principiilor și ideilor sublime ale liberalismului, întrecuse cu mult pe fratele *verfassungstreu* din Cisleithania întru „ținerea în frêu a hordelor" nemaghiare.

Nu-'i vorbă, modelul original, regimul liberal al „partidului credincios constituției" aplicat popoarelor negermane, era el cât se poate de perfect. Și el distingea ca principiu de stat: „r a s a s u p e r i o a r ă" — Nemții — și „r a s e i n f e r i o a r e" nenemții, un principiu acesta după care se împărțiau drepturile și datorințele unora și altora și pe care ai nostri îmblânzitori de horde 'l-au botezat: „elementul singur alcătuitor și susținĕtor de stat".

Și de oare-ce popoarele negermane — „hordele" cisleithane — vorba lui B e u s t — nu voiau să recunoască acest principiu sublim, li-se aplicară cu vîrf și îndesat, încă din 1861 până la venirea lui Taaffe, binefacerile liberalismului mai întâiu centralistic, ear' dela 1867 încoace ale liberalismului perfecționat și amplificat — dualistic.

Și dincolo de Leitha, mișcarea și desvoltarea naționalităților — a raselor inferioare, — cu tot regimul constituțional-representativ, era înăbușită cu toate mijloacele liberalismului patentat singur-mântuitor de stat.

Mijloacele acestea, ca și la noi au fost: o p r i r e a n e l e g a l ă a întrunirilor și reuniunilor pentru cetățeni de „rasă inferioară"; procesele de presă fără sfîrșit cu condamnarea redactorilor la sute de ani temniță și la amende în bani atingênd sute de mii; întemnițarea fruntașilor naționaliști pentru vorbiri, scrieri și fapte „contrare statului" (*staatsfeindlich*); practicarea libertății la alegeri și încă cu ajutorul geometriei electorale croite în mod măiestru de către S c h m e r l i n g din capul lucrului, încă în 1861, tot întru menținerea „ideii de stat".

Unele din rasele inferioare, în frunte cu cea mai viguroasă dintre ele, — națiunea cehică, — s'au vĕzut silite față cu aplicarea tot mai curată a liberalismului partidului „credincios (singur!) constituției" a aduce regimul la absurd și prin pasivitate, și 'și-au ajuns scopul; regimul a căzut în 1879 și Taaffe aduse în parlament pe representanții celei mai impertinente și dârje „rase inferioare", adecă ai poporului ceh. Era oare o necesitate, și încă de stat, ca Taaffe să vină la putere, ori numai o pornire a simțĕmintelor de dreptate ale Monarchului, care „voia — precum se zicea atunci — pace între popoarele sale"?

Da, era necesitate, și încă absolută, căci parlamentul-pocitură, „*Rumpfparlament*", nu mai putù funcționa numai cu representanții rasei superioare, trebuiau poftite întru ajutorul statului și rase inferioare „contrare statului", care prin hărnicia, îndârjirea și jertfele lor au adus regimul liberalismului patentat centralisto-dualistic *ad absurdum*.

Cu data aceasta partidul cu eticheta de contrabandă, se lăpĕdase de epitetul „*verfassungstreu*", ba nu mai cutezase nici să întrebuințeze în titlul seu oficios adiectivul „liberal", ci se adoptase numai denumirea: *vereinigte deutsche Linke*, s t â n g a u n i t ă g e r m a n ă, voind el, partidul capitaliștilor mari, în primul rînd Jidanii, să-'și dee aere de naționalism intransigent german. Dar' lumea pĕtrunzĕtoare printre Nemți, și ea începù a clătina din cap cu neîncredere în sinceritatea și eficacitatea liberalismului acestui partid național; și din această nedumerire se născură deodată două partide contrare acestui soiu de liberalism: așa zișii germani-naționali și antisemiții, cari, pe lângă rasele inferioare, ce se desvoltau cu putere elementară, rĕușiseră a rupe jos hainele mincinoase de pe trupul „stângei unite germane" și a o arĕta lumii în toată urîciunea ei.

Când era deja pe jumĕtate desvĕlită, îi surise, ca ultima licărire înainte de a murì, încă odată soarele tomnatic al favoarei: se aliă pentru dulcețile puterii cu cel mai mare contrar al seu, conservatorul de pur sang și federalistul neînvins, H o h e n w a r t h, formând cu el și cu indispensabilii la toate Polonezi așa zisa „coaliție". Nu țînù mult, c ă c i n u p u t e a ț i n è, nici această fericire; după un an și jumĕtate „coaliția" se prăbușise ca o alcătuire ridicol de nefirească. De atunci boala s t â n g e i g e r m a n e — „liberale!" — devenì — *galoppirende Schwindsucht*; somitățile ei, începură a o părăsì cu duiumu, începênd cu conducĕtorul ei P l e n e r, care se refugiase, precum știm, în Aprilie 1895, la locul cât se poate de sigur contra peirii, devenind presidentul supremei Curți de compturi. După el urmară alții, o leghioană, și urmează mereu, mereu de atunci, astfel încât nu au mai rĕmas decât gregari și caporali pe deplin demoralisați.

Și de oare-ce atât în parlament, cât și la alegerile comunale și dietale armata nu suferia decât grozave înfrângeri peste mĕsură de rușinoase, ea s'a disolvat în zilele acestea, cu toate-că partidul ei este cel mai puternic la numĕr în reischsrath — 109 deputați. Da, s'a împrăștiat în sfîrșit representantul și susținitorul liberalismului de contrabandă, după 36 ani de înșelătorie și de „ținerea în frêu a hordelor" cisleithane — vorba samsarului cinstit al dualismului.

Acum vine rîndul fratelui seu de cruce din Ungaria. Credem, că agonia acestuia nu va fi așa de lungă.

Sibiiu, 9 Noemvrie n.

Oprirea conferenței și străinătatea. *L'Indépendance Belge* se ocupă într'un numĕr mai recent la primul loc cu oprirea conferenței naționale și constată, că acest pas al guvernului: „este un nou act arbitrar, care nu face nici o onoare liberalismului administrației maghiare și care va contribui să mărească și mai mult simpatiile de care se bucură deja în Europa causa Românilor din Transilvania. Procedând în chipul acesta, guvernul maghiar nu poate decât să accentueze antagonismul mereu crescênd dintre el și popoarele nemaghiare de sub coroana Sf. Stefan, și e greu de explicat interesul ce-'l poate avè guvernul sĕmĕnând astfel germenii discordiei fără nici un profit pentru el nici chiar imediat". Ziarul „*Deutsche Tageszeitung* din Berlin, comentează motivele opririi, cuprinse în cunoscutul comunicat al dlui Jeszenszky, în următorul mod: „Întreagă această motivare cade dela sine prin faptul, că organisarea unui grup național pe basă de drept public este un drept constituțional al tuturor supușilor Coroanei ungare. *Oprirea conferenței românești dela Sibiiu nu este decât un act brutal de violență maghiară*".

Majoritatea lui Bánffy. *Alkotmány* vorbind în primul ei de ieri despre modul cum 'și-a compus baronul *Bánffy* majoritatea în noul parlament, zice între altele următoarele:

„Afară de Jidani și de partidul lui Kossuth, au dat mare ajutor lui *Bánffy* pasiviștii naționalităților, — comitetul valach din *Sibiiu* și cel sêrbesc din *Neoplanta*. *Rațiu* și *Polit* 'i-au dat pe mână (cu pact ori fără pact) lui *Bánffy* toate cercurile române și sêrbe din Ardeal și Bănat, unde mamelucii au fost aleși în mare parte cu aclamațiune. Cu Sașii tot asemenea a pactat. Nu e mirare dară, că din Ardeal nu se trimit la dietă decât patru deputați opoziționali, din Bănat numai unul, ear' din Bačka nici unul.

E minciună dară lauda liberalilor, că Maghiarii sûnt pe partea lor, pentru-că în faptă sûnt pe partea lor: Jidanii, Valachii, Sêrbii, Rutenii și Șvabii din Bănat. Budapesta trebue numĕrată între Jidani. Dacă naționalitățile nu erau *pasiviste*, sigur că Bánffy nu avea o astfel de alegeri".

Curioasă confusie de idei. Naționalitățile au fost *pasiviste* la alegeri, și totuși *Rațiu* și *Polit* au dat pe mâna lui Bánffy toate cercurile române și sêrbe (cu pact ori fără pact) aceluiași *Bánffy*, care a oprit chiar și întrunirea alegĕtorilor români în conferență!

O nouă voce italiană despre noi. Ziarul de frunte din Roma *Il Tempo*, să ocupă, în numĕrul seu din 30 Octomvrie, în un *prim-articol* cu stările politice din fericita Ungarie. Articolul e scris din incidentul alegerilor dietale și arată falsitatea știrilor despre alegeri, date de presa jidană, care voește a seduce opinia publică în favorul „liberalismului" maghiar. Se descriu cu exactitate referințele politice de naționalitate dela noi, pasivitatea Slovacilor și Românilor „ca un mijloc de protestare contra regimului nedrept și de opresiune, se amintește legea de naționalitate, care nu se execută și partidul Sașilor tineri „(*giovani Sassoni*)", care încă ia parte la luptele celorlalte naționalități. Toate naționalitățile sûnt contrare sistemului de dominare maghiar, aliat cu elementul iudaic, „care suge totul". Acest singur fapt pune în lumină adevĕrată liberalismul maghiar, care „e cel mai egoistic și cel mai exclusiv liberalism, care acapareaza totul pentru sine, numai pentru sine". Se face apoi amintire despre partidul poporal, care a luat în programul seu un principiu de dreptate, mai mult sau mai puțin larg, față de celelalte naționalități. În fine se profețește acestui partid un mare viitor și-'i recomandă a încheia o serioasă alianță cu naționalitățile oprimate, oferindu-le garanțe solide de a-'și putè elupta legitimele lor aspirațiuni. —

Acesta e cuprinsul articolului. Ca toate sforțările guvernanților nostri de-a întuneca adevĕrul, lumina ese tot mai mult la iveală.

„Înalta visită" și „milleniul". „Liga Română" scrie:

„Împĕratul Francisc Iosif a adresat baronului Bánffy o scrisoare, în care își exprimă deplina sa satisfacție, că sĕrbările milenare au reușit atât de „sublim". Se zice apoi mai departe în acel autograf: „Națiunea (maghiară) a arĕtat lumii întregi, că după o existență de zece ori seculară, ea poate fi mândră nu numai de cuceririle ei politice, ci și de devoltarea ei economică și intelectuală, și că poate ocupa loc între națiunile civilisate.

Națiunea maghiară 'și-a arĕtat patriotismul seu arzĕtor, care este una din temeliile cele mai solide ale statului; prin iubirea și devotamentul, pe care le-a manifestat pentru persoana Mea și pentru Dinastia mea, națiunea maghiară a dat o probă că ea, capabilă de asemenea acte, pĕtrunsă de asemenea sentimente și unită cu Regele seu poate întra în al doilea milleniu cu încredere și cu cele mai bune speranțe".

Toți cei-ce își vor fi făcut anumite ilusii când cu visita împĕrătească, nu vor găsi o deosebită plăcere cetind aceste asigurări, pe care le dă „Regele Ungariei" „națiunii maghiare".

Declarațiune.

Față de apreciările apărute în numĕrul 231 a. c. al ziarului *Dreptatea*, sub titlul »*Împăcare*«, care se refer la *protocolul* luat în 15 Octomvrie 1896 în consiliul juriului de onoare, exmis din partea comitetului național român, pentru judecarea și eventual aplanarea diferențelor ivite între președintele comitetului *Dr. Ioan Rațiu*, membrul comitetului *Iuliu Coroianu* și secretarul *Dr. Vasile Lucaciu*: juriul de onoare declară din nou, că afacerea ivită între susnumiții domni, o privesc de terminată prin declarațiunile lor cuprinse în citatul protocol și prin lămuririle detailate făcute de ambele părți.

Afară de aceasta juriul consideră, că din declarațiunile cuprinse în acel protocol ese îndeajuns la iveală, că partea politică a controverselor ivite între numiții domni a fost tratată și lămurită pe deplin, până-ce s'a ajuns aplanarea neînțelegerilor reciproce.

Tratarea specialisată a tuturor împregiurărilor, pe basa cărora juriul a trebuit să pronunțe verdictul seu cunoscut, a fost și este considerată de superfluă și neoportună, pentru-că de o parte ar fi contra discrețiunii impusă prin regulele bunei cuviințe, pe de altă parte contra intereselor causei naționale, cari interese trebue să fie în prima linie decizĕtoare pentru acțiunile fiecărui Român, și cari interese cu deosebită atențiune au fost luate în considerare din partea juriului, când a declarat afacerea de încheiată.

Dej, Olpret, Abrud, Arad, Nov. 1896.

Dr. Teodor Mihali. Dionis. Vaida.
Alexandru Filip. Petru Truța.

Alegerile și presa străină.

L'Indépendance Belge, în ajunul alegerilor dietale din Ungaria, a publicat două articole foarte interesante pentru noi și scrise în deplină cunoștință de lucruri. Deși aceste articole sûnt astăzi prea tardive ca articole de propagandă, totuși le vom publica ca documente și ca dovezi, că situația internă a Ungariei începe să fie din zi în zi mai cunoscută în străinătate până în cele mai mici amĕnunte.

Eată întâiul articol:

Dela 28 Octomvrie până la 6 Noemvrie alegĕtorii ungari sûnt chemați a-'și alege representanți pentru noul parlament, de curênd construit pe malul Dunării.

Câteva zile deci ne mai despart de scrutiniu. Frămêntarea partidelor e din cele mai vii, apelurile și manifestele se încrucișează. După dl Ferencz Kossuth, care a publicat în *Egyetértés* un lung document, în care precisează și accentuează politica separatistă a partidului, căruia este — grație numelui ce poartă — unul din șefii recunoscuți, *leader*-ul celorlalte fracțiuni kossuthiste, dl Ugron Gábor rivalisează cu el întru a preconisa o politică analoagă, cu deosebiri de detail puțin importante.

La rîndul seu contele Apponyi, al cărui „partid național" formează ca o transițiie între kossuthiști și guvernamentali (de nevoe antiseparatiști) și care păruse a observa în aceste din urmă timpuri o atitudine indecisă, lăsând a se crede în o eventuală fusiune a fracțiunii sale cu partidul guvernamental, vine, într'un discurs pronunțat înaintea alegĕtorilor arondismentului seu, și atacă cu violență „politica de minciuni și de corupțiune" a guvernului.

Un nou partid, în fine, care a infligeat serioase înfrângeri guvernului cu ocasia câtorva alegeri parțiale, expune de asemenea vederile sale politice într'un manifest apărut în ziarul *Alkotmány* și întărește opoziția cu care cabinetul se va găsì față în față. Este partidul „poporal", condus de cler, care, până la introducerea stării civile a mers totdeauna cu puterea civilă și dela îndeplinirea acelei reforme a declarat un rĕsboiu crâncen guvernului. Deși de abia înformațiune, acest partid e deja de temut si deslănțuirea pasiunilor religioase după formarea sa fi dau o forță, a e căreia efecte guvernul le-ar putè foarte bine simți.

* * *

În fața atâtor elemente ostile de combătut, poziținea guvernului e foarte anevoioasă, și partidul liberal, care îl susține, nu trebue să vadă viitorul tocmai în trandafiriu. Vom ști în curênd dacă baronul Bánffy, în acelaș timp șef al guvernului și *leader* temporal al partidului liberal, este om în mĕsură de a resista victorios valurilor din ce în ce crescênde ale opoziției. Poate-că abilitatea bĕtrânului Koloman Tisza, sufletul inspirator al partidului liberal și presiunea oficială exercitată cu artă, vor isbutì încă-odată în contra adversarilor guvernului și îl vor salva de desastru. Dar' totuși el va avè o luptă vie de susținut.

Ceea-ce înlesnește până la un oare-care punct sarcina sa, este atitudinea naționalităților nemaghiare. Se știe că Românii, Slovacii și Sêrbii, cari representă 229 circumscripțiuni din 413, au decis a se desinteresa de lupta electorală. Ei nu presentă candidați și vor lăsa guvernul maghiar să aleagă după placul seu deputații ce-'i convin.

Această abstențiune a celui mai formidabil element opozițional este un *atout* puternic în jocul guvernului. Din punctul de vedere al intereselor naționale ale diferitelor rase această abstențiune ar fi o mare greșeală, dacă condițiunile de luptă ar fi normale; dar' în situația ce le este creată actualmente, ele nu pot, fără a compromite aceste interese, chiar, să adopte o altă linie de purtare decât resistența pasivă.

* * *

Pentru moment voim să dăm cetitorului o idee generală despre mișcarea politică în Ungaria, să scoatem în relief ceea-ce distinge, ceea-ce caracterisează luptele ce se dau acolo.

Două curente politice diametralminte opuse, corĕspunzênd fiecare unei tradițiuni istorice, au făcut totdeauna din Ungaria un câmp de luptă, pe care antagonismul de rasă 'l-a umplut în chip statornic de sgomot și de certe lăuntrice.

De o parte sûnt tendențele curat separatiste, încarnate de Kossuth și de partisanii sei. Istoria ne arată cu ce vigoare s'a afirmat această mișcare în 1848 și cum a căzut. De atunci Maghiarii nu 'și-au schimbat sentimentele, ci așteaptă mereu un Messia liberator, care va realisa visul lor despre o Ungarie independentă. Dar' experiența 'i-a instruit. În afară de Austria, ei au avut contra lor la 1848 popoarele nemaghiare, Românii și Slavii, ostili ori-cărei idei de desmembrare a monarchiei Habsburgilor. Pentru a crea deci o Ungarie independentă puternică, capabilă de a juca un rol cu vază în concertul popoarelor europene, trebue ca cele 11 milioane de Români, Slavi și Germani din Ungaria să fie de acord cu cele 6 milioane de Maghiari și ca nici o peatră scumpă să nu lipsească coroanei sfântului Ștefan; ori, pentru Maghiari nu e decât un mijloc de a ajunge la această uniune, — este de a desnaționalisa pe Români, Slavi și Germani și de a-'i face astfel instrumente docile ale planurilor lor de mărire. Astfel, acesta este încă unul din punctele esențiale, — deși nemărturisit, — ale programului kossuthist; manifestul prin care fiiul faimosului tribun din 1848 se semnalează și în care sufragiul universal limitat la cei cari știu vorbì limba maghiară, nu mai lasă nici o îndoială în aceasta privință.

Dar' eată unde zace greutatea. Românii și Slavii nu înțeleg nici-decum a se preta la această transformare a caracterului lor național și luptă cu desperare contra tuturor tentativelor de maghiarisare. Închipuindu-'și perspectiva unei Ungarii independente, în care Maghiarii s'ar putè abandona liber instinctelor lor dominatoare, ei au combătut în 1848 din toate puterile mișcarea separatistă și au făcut de multe-ori armatele revoluționare să muște țĕrîna. E drept, că de atunci Austria 'i-a dat cu mânile și picioarele legate acelorași Maghiari, ale căror veleități de revoltă ei au ajutat-o atât de puternic să le reprime.

Astăzi mai mult decât ori-când, după-ce au gustat bunătățile regimului maghiar, ei consideră o Ungarie independentă ca cea mai mare nenorocire pentru ei. Ceea-ce voesc ei este menținerea integrală a monarchiei Habsburgilor, o organisație interioară conformă intereselor diferitelor naționalități cari o compun, adecă autonomia locală, la care au de altmintrelea drepturi istorice incontestabile. Aceasta e politica afirmată de Români în conferențele lor naționale și mai ales în faimosul Memorand dela 1892, politică adoptată și de celelalte naționalități nemaghiare din Ungaria.

* * *

Care e rolul guvernului maghiar în acest grav conflict de aspirațiuni și interese?

Maghiar el însuși, el n'ar ști să se despoaie de sentimentele care sûnt în fundul sufletului fiecărui Maghiar; depandând de drept de Regele Ungariei, Împărat al Austriei, el nu poate, fără a se face imposibil la Viena, să se asocieze la o mișcare ostilă în fond monarchiei Habsburgilor. El trebue deci, pentru a conserva bunele grații ale Curții din Viena, să se arete antiseparatist și să caute a avè în parlament o majoritate oportunistă, pe de altă parte el trebue să menagieze pe kossuthiști, pentru a nu froasa prea mult sentimentele națiunii maghiare însăși; — și trebue să o recunoaștem, că până acum el a știut, prin nenumărate abilități să se menție în această posițiune delicată și puțin de invidiat.

E vorba să-'și menagieze o majoritate oportunistă, și situațiunea electorală artificială, ce 'și-a creat-o în circumscripțiunile nemaghiare servește de minune dorințelor sale. Grație imposibilității nemaghiarilor de a lupta în alegeri, și abstențiunii lor, precum și presiunii oficiale, candidatul guvernamental e totdeauna sigur de a fi proclamat, în lipsă de opoziție. Și eată cabinetul maghiar guvernând, prin o ciudată ironie a sorții, cu deputați eșiți în centruri, a căror poporațiune nu are nici o simpatíe pentru Maghiari și guvernul lor!

Cât pentru kossuthiști și poporația maghiară, a căreia imensă majoritate urmează drapelul separatist, terenul de înțelegere e ca și găsit. Dacă situația interzice guvernului sub pedeapsă de moarte, a merge pe față cu kossuthiștii în calea separatismului, el poate cel puțin servi proiectele acestor din urmă, și lingușì șovinismul națiunii, întrebuințând toate puterile de care dispune la maghiarisarea supușilor sei români și slavi, făcênd astfel un enorm pas înainte pentru mișcarea separatistă.

Alegerile care vor avè loc ne vor arăta dacă mișcarea separatistă a câștigat în intensitate dela întrarea în Ungaria a tinărului Kossuth, — și din acest punct de vedere ele sûnt interesante. Parlamentul disolvat numěra deja 161 de deputați separatiști din un număr total de 413 deputați. N'ar fi de mirare, să vedem acest număr crescênd într'o proporție sensibilă și neliniștitoare pentru unitatea imperiului austro-ungar.

Alegerile și Românii.

Glasul păstorului.

Gârliște, (com. Caraș-Severin), 30 Oct.

Eu cred, că nu se găsește epitet potrivit, care 'l-ar merita unii fruntași din comuna noastră cari folosindu-se de absența mea, fiind eu silit a lua parte pe zilele de 25, 26, 27 și 28 la înmormêntarea fratelui meu, preotul din Borlova — 'mi-au desbinat poporul, 'mi-au sedus alegătorii!

Carea nu-'mi fù deci mirarea, când sosit acasă, înțeleseiu, că patru fruntași au mâlcomit pe alegătorii din comună cu câte promisiuni toate; astfel încât după multe momeli și terorisări, în cele din urmă le-a succes a-'i face se tradeze causa națională cu un număr de 66 voturi, duse ca niște oi de junghiere la urna alegerii de ablegat din *Bogșa-română*.

Și nu m'aș fi indignat așa tare de aceasta faptă scârnavă, dacă aș fi convins, că alegătorii mei n'ar fi conștii de datorințele lor, pentru-că partea cea mai mare dintre ei cetesc cu drag foile noastre poporale, și-'i aud cu plăcere mai în toate sărbătorile, discutând între ei despre nedreptățile ce ni-se fac nouě Românilor. Dar' se vede, că momelile și terorisările diavolului, au fost mai puternice decât convingerea lor. Mâhnit, dară până în suflet de această apucătură mișelească, nu pot retăcea de a nu-'i face cunoscuți pe acești seducători ai poporului, ca să-'i cunoască lumea după nume. Eată-'i deci:

Cel dintâiu e cumnatul meu, primarul satului *Păun Duda*, polecrit dela cercetarea exposițiunii millenare și cu numele de „*Burtănosul*“. Acestui om îi place la diferite ocasiuni de a se jira de cel mai bun român, dar' în faptă nu e cum se arată.

Dînsul, pentru-că pe de o parte să se facă plăcut protopretorului seu; eară pe de altă parte, ca să-'i rămână dela intreprinderi niște florini în buzunar, s'a pus cu mâlcomeli, cu terorisări, cu multe apucături de a înduplecat, respective silit pe alegători, ca să meargă la urnă. Ba a luat cu sine pe toți gornicii, boacterii și alte ființe slabe sub titlul fals de alegători. Acesta ar fi seducătorul cel mai mare!

Al doilea român rătăcit e neguțătorul *Micu Lepa*. Inima acestui om, atâta e cuprinsă de lăcomia banilor, încât chiar și turc s'ar face, numai să-'și vadă ajuns scopul și interesul seu propriu.

Al treilea erou e earăși un cumnat al meu, învățătorul *Iancu Duda*. Acest individ merită în toate cele sburdalnice diplomă de onoare; dar' e pěcat de diploma de învățător ce o are!

Al patrulea român rătăcit, e preotul gr.-cat. *Iosif Popoviciu*. Domnia-lui, atât e de naționalist, încât îi vine să iee pe toate căpeteniile maghiare în dinți, când citește despre una sau altă nedreptate, ce ni-se face. Dar' să vede, că e ca sămênța care cade pe peatră, căci rădăcină nu are. Nu e de ajuns numai vorbe goale părinte! Ci fapte se recer! Dacă 'ți-e frică de organele societății căii ferate, că-'ți va retrage vre-un beneficiu, apoi totuși trebuia întru ascuns se lucrezi printre alegători. În fine, afară de susnumiții, mai sûnt încă vre-o trei-patru fruntași, d. e. Vasiliu Drăgoiu, Adam Crîston, Vasilie Duda etc., cari aspirează în viitor la postul de primar, și numai din acest motiv au plecat la urnă. Dar' amar se înșală dînșii! Căci 'mi-se pare, că dl pretore nu a luat despre ei notiță. Ba din contră, prin conparticiparea lor, numai a întărit și mărit vaza și posițiunea primarului actual.

Deci tuturor acestor seducători le zic, că sûnt dușmanii neamului lor; pentru-că au atacat simțul național al alegătorilor, respective au deslipit comuna Gârliște de partidul nostru național, al cărui principiu de pasivitate, prin interesul lor mărșav și pentru un blid de papricaș, 'l-au călcat ca pe o sdreanță în picioare.

Rușine dară să le fie! și lumea să-'i judece, după-cum se cuvine!

Aceasta li-o spun în față eu, păstorul lor adevărat! **Eliseiu Drăgălina.**
paroch ort.-rom.

Din cercul Vinga.

Alegerea de deputați în cercul electoral *Vinga-Cocota* s'a finit triumfând preotul *Blaskovits*, membrul partidului poporal contra baronului *Béla Ambrosy* membru credincios al partidului liberal.

Despre abusuri și terorisări nu vorbesc, de oare-ce așa sûnt de multe și de revoltătoare, încât nu se pot descrie.

În acest cerc electoral sûnt 2400 de alegători, dintre cari 800 sûnt Bulgari din Vinga, 700 Nemți din mai multe comune, aparținătoare la cerc, — ear' restul sûnt Români, cu simțăminte naționale bine desvoltate.

La alegere a luat parte pururea servilul și renegatul advocat din Vinga *Darabanth János*, care deși este născut Român, din părinți plugari, nu să sfiește a ocupa locul de președinte al partidului liberal din acest cerc, nu se sfiește a lucra ziua și noaptea, — în conțelegere cu cei mai încarnați dușmani ai Românilor, la asuprirea neamului românesc.

Acest renegat, care spre norocul nostru este cunoscut ca o mediocritate, — dovadă că pe pres colegiului electoral, nici nu 'l-a jurat, — să vîrește în toate locurile, unde poate fi vorba despre nimicirea neamului românesc, dară pe lângă toate acestea, când interesele lui pretind contrarul, în o formă batjocoritoare și cu o superbie nebună să numește de *oláh*.

Se vorbește, că acest fiiu rătăcit, crescut pe bani românești, umblă în ruptul capului, ca din cause de formalitate, să se nimicească alegerea de deputat a preotului Blaskovits, ca astfel să poată dovedì guvernului că, deși dînsul este recunoscut de o perfectă stupiditate, cum rar se poate vedè, totuși este omnipotentul acestui cerc, și că la o nouă alegere, numai candidatul guvernului va putè reușì, firește, în urmarea influențelor sale.

Am aflat de bine a aduce la cunoștința publicului faptele acestui renegat primejdios, ca să-'l cunoască Românii din toate părțile, dându-'i cinstea care 'i-se cuvine unui trădător de neam.

La alegere au luat parte mai mulți preoți români*), al căror nume de ocamdată îl retac. **Sentinela.**

Din comitatul Timiș.

Trecură și alegerile, cari numai rușine ni-au adus pe capul nostru, cu toate-că „Dreptatea“ buciuma tot mereu: „stați pe pace! nu vě mișcați, domnilor alegători! Că doar' am proclamat pasivitatea, cine va avè lipsă de noi, va veni însuși la noi când va fi sosit timpul!“

Și timpul a fost sosit, și au venit oamenii, cari aveau lipsă de voturile Românilor înșuși la Români și 'i-au cumpěrat cu momeli, cu făgăduieli, cu vicleșug și unde era de lipsă chiar și cu înfricări.

Și urmarea proclamării solidarității și a pasivității tipărite numai în foile noastre, ear' nu și în inimile alegătorilor a fost: că de când s'a proclamat solidaritatea și pasivitatea, la nici o alegere nu au participat atâția alegători români „*solidari pasiviști*“, ca și la alegerile din săptămâna trecută. Va se zică, demoralisare tristă pe toate liniile în părțile Bănatului.

Causa acestei desorganisări este a se căuta în lipsa totală a mult proclamatei „*solidarități*“, în lipsa totală de conducători energici, și în lipsa totală a fondurilor de partid, căci nu este destul a proclama numai solidaritate prin conferențe și prin gazete, cari stau departe de alegători și a nu organisa această solidaritate în fiecare cerc, în fiecare comună, după un plan anumit, astfel încât o desertare din cercul solidarității să se facă imposibilă, ear' dacă se întêmplă, desertorul să fie timbrat de un trădător al neamului seu și urmărit pe toate căile. Ear' conducătorii să fie oameni de cinste, devotați causei naționale și iubiți de popor; să fie înzestrați cu calitățile recerute de conducătoci, și lucru de frunte, și independenți.

Acesti conducători ar fi datori a îngrijì, ca solidaritatea proclamată să prindă rădăcini în popor; să 'i-se tălmăcească acestuia însemnătatea acestui cuvênt, avênd ei să-'și controleze zalele solidarității, că oare nu s'au ros de vre-un os, sau nu au putrezit, pentru-ca numai decât să le poată scoate din lanțul solidarității, ca să nu se infecteze corpul întreg al solidarității.

Mai departe ar avè să caute acesti conducători mijloace pentru crearea unui fond al partidului, ca cu ajutorul acestuia să se poată acoperì cheltuelile necesare ale partidului pentru susținerea gazetelor, arangiarea întrunirilor etc. Ear' la acest fond să contribue *toți*, fiecare câte de puțin, dar' să știe fiecare din popor, că contribue pentru susținerea „*solidarității naționale*“.

Organisat astfel, corpul național ar putè da piept cu cel mai puternic dușman, fiind într'adevěr solidar la bine și la rău.

Dar' acum ce vedem? Vedem, că în preajma alegerilor nime dintre conducătorii nostri bănățeni nu concheamă vre-o întrunire electorală. Consfătuiri private s'au ținut, dar' cu ce resultat nime nu știe.

Atâta însě am experiat, că toți candidații de deputați cutrierau casele preoților și ale protopopilor nostri; dascălii nostri erau guguliți de fibirei, notarii dădeau bunețe chiar și crâsnicului din sat. Ear' în ziua de alegere se îmbulzeau preoții și dascălii nostri în fruntea poporului, ducêndu-'l la locurile de alegere; ei erau razimul și spriginul guvernamentalilor sau și a opositionalilor. În unele locuri au stat ziua întreagă fără mâncare și beutură, ca să-'și poată da votul pentru candidatul de viță străină.

Aș putè să numesc numele multora, cari până aci treceau de buni naționali, ear' acum s'au dat în partea dușmanilor neamului lor propriu.

Aceste sûnt fructele inertiei pasive și a mult lăudatei solidarități din *Bănatul-Timișan*.

Ear' conspectul despre participarea la alegeri a alegătorilor români din diferitele cercuri ale Bănatului, ne dovedește trista stare a solidarității naționale și a pasivității proclamate. Eată, comunic aci unele cercuri din comitatul Timișului și anume:

În cercul Lipovei, ne împărtășește, însuși contele *Zselinsky*, din partidul apponyist și fost candidat în acest cerc, într'o scrisoare a sa, publicată în „Budapesti Hirlap“, că a avut peste 800 de alegători români (oláh), dar' acestia au fost în mare parte opriți prin gendarmi și miliție de a participa la alegere, — în urma acestei volnicii, dînsul 'și-a retras candidatura.

În cercul Aradul-nou, alegătorii români cu preoții și dascălii în frunte au contribuit la reușirea fibirăului lor *Capdebo Ferencz* din partidul liberal contra unui candidat opositional.

În cercul *Cocotei* (Orczyfalva) numai Românii alegători cu preoții și dascălii români au putut face să reușească apponyistul preot Dr. *Blaskovics Ferencz* contraguvernamentalului baron Ambrosy Béla.

În cercul central o droaie de preoți și de dascăli s'au presentat la alegerea renumitului humorist dietal *Besenyei Ferencz* din partidul guvernamental. Tot așa s'a întêmplat și în celelalte cercuri, ba pot zice și în celelalte comitate din Bănat. Cu astfel de oameni apoi nu poți face politică națională, dacă nu ești bine organisat! **Tibiscus.**

*) Nu e mirare. Au avut permisiune dela „Dreptatea“, altcum usționalul organ din Bănat. *Coresp.*

Din Blaj.

— Dela corespondentul nostru. —

Blaj, 4 Noemvrie 1896.

„Unirea“ și excursia millenară a studenților. — Capitlul și guvernul. — Sinodul archidiecesan. — Câmpul libertății

Studenții, cari s'au făcut de rîs la milleniu dimpreună cu profesorii cari au blamat gimnasiul de aici, s'au întors acasă — așa cum s'au dus, rușinați și scârbiți. Căci vina nu e a studenților cari au fost siliți și presionați la această comedie, ci a acelor profesori cari 'i-au presionat, — și acestia nu știu dacă sûnt rușinați ori încântați de succesul lor patriotic.

Și „Unirea“ earăși a ținut de cuviință să-'și ridice glasul, — dar' ce scrie „Unirea“ seamănă cu nisuința de-a scăpa, a unui om ce e aproape să se înece, care în desperarea sa să acăță de un fir de paiu.

Eu am provocat pe profesorul Bánffy, să se declare publice dacă n'am spus adevărul despre el în corespondența mea trecută. Aici profesorul Bánffy trebue să vorbească, nu „Unirea“.

Și de oare-ce Báuffy nu poate desminți ce-am suținut eu — „Unirea“ are să-'mi dee premiul promis. Sûnt foarte originali domnii dela „Unirea“. Eu nu am putut spune adevărul fiindcă scriu anonim, ca-și-când adevărul ar fi legat de subscrierea numelui!

Să vorbească părinții și consistorul, strigă „Unirea“ — și o face aceasta pentrucă știe că acestia nu vor vorbì. De cè? E ușor de priceput. Părinții au copiii în gimnasiul din Blaj și de frica răsbunării profesorilor, trebue se tacă. — Consistorul nu se va rostì asupra unei afaceri, care numai compromite gimnasiul supravegheat de el. Și apoi Iosif Hoszu încă e canonic și membru în consistor.

Dar' nu mě mai ocup cu cele scrise de „Unirea“.

*

Prin moartea canonicului Vlassa, — au rămas în Blaj numai 5 canonici. Acesti cinci canonici în frunte cu metropolitul poartă acum toate agendele archidiecesei, — și acestea, chiar acum în preajma sinodului, sûnt multe.

Din 10 canonici am rămas cu 5! Și guvernul par'că nici nu vrea se audă de lucrul acesta. De multă vreme, au fost propuși spre întărire doi înși, pentru a putè umplè odată locurile vacante, — dar' guvernul nici nu răspunde nimic, nici nu-'i întărește.

Tot atunci a fost propus spre întărire — după-cum am auzit — și reverendisimul Ioan M. Moldovan de preposit, — guvernul la toate acestea nu răspunde și nu face nimic.

Se vede, că trăim în țeara libertăților și a egalei îndreptățiri, sub părintescul guvern al lui Bánffy!

*

Sinodul archidiecesan fiind aproape, acum îi preocupă pe toți. Se fac pregătiri pentru-ca să succeadă și să-'i afle pregătiți la toate. Lumea e curioasă ce va desbate și ce va hotărî sinodul?

Sûnt multe, foarte multe chestii urgente. Școalele noastre confesionale sûnt amenințate. În multe locuri oamenii nu le mai pot susținè și statul pune mâna pe ele. În interesul lor, sinodul trebue să facă ceva. Școalele ne sûnt tesaurii nostri cei mai scumpi, de ele ni-e legată existența națională, și trebue să ni-le păstrăm, dacă nu voim ca perzêndu-le să perim și noi ca naționalitate.

Cu îmbunătățirea stării materiale a preoților, sinodul încă trebue să se ocupe. Căci e greu și nu poți fi adevărat conducător al poporului, luptându-te cu neajunsuri și lipse. Despre cum s'ar putè face lucrul acesta, sfătuească-se în sinod cei competenți.

În fine ar trebui să se iee la pertractare și să pună odată capăt abusurilor ce atât de des obvin, la împărțirea beneficiilor în consistor.

Ar trebui să se pună capăt patronagiului și nepotismului. Să se iee în considerare meritele, ear' nu că ar fi înrudit cu nu știu cine, și astfel trebue spriginit acela, și alții cu mult mai meritați să se treacă cu vederea. De aici se explică, cum parochiile cele mai bune ajung în mâna acelora, cari au un sprigin bun în consistor. De aici se explică cum stipendiile cele mai mari, conferite de consistor, ajung în mânile studenților patronați, cari une-ori nici nu sûnt lipsiți, pe când cei săraci întru adevěr lipsiți, deși mai buni și mai meritați, sûnt trecuți cu vederea.

E un abus regretabil acesta, la care ar trebui să 'i-se pună odată capăt.

*

Câmpul libertății, pe care s'a ținut măreața adunare din 1848, de care atâtea suveniri de mândrie și bărbăție națională ne leagă — după-cum se vorbește — se va împărți între b'ăjeni, devenind astfel proprietate privată.

În curênd dară se va dărăburì acest câmp, martor al deșteptării noastre naționale; dar' amintirile glorioase și înălțătoare de inimă ce ne leagă de el, vor rămânè deapururea întregi și nesterse, însufleținu-ne în lupta noastră viitoare.

O gravă desvělire a lui „P. Lloyd“.

P. Lloyd dela 31 Octomvrie publică următoarele lucruri în formă de entrefilet:

Cu privire la faimosul tractat de neutralitate al lui Bismarck între Germania și Rusia. ni-se scrie din cercurile militare din Viena:

„Dacă Rusia ar fi fost „provocată“ de către Austro-Ungaria, Germania ar fi păstrat o neutralitate binevoitoare față cu Rusia. Care sûnt criteriile provocării? Se va zice poate: prioritatea celui-ce trimite mai întâiu declarațiunea de răsboiu celuialalt. Aceasta însě nu este adevărat.

„La 27 Aprilie 1859, Austria trimisese declarațiunea de răsboiu în cuartirul general al armatei sardineze, care împregiurare organele lui Cavour o folosiseră, spre a înfățoșa pe Austria ca atacator, pe când în realitate Francia și Sardinia au provocat răsboiul.

„Cu oare-care abilitate, așadar' causa răsboiului se poate sucì și învîrtì așa pe cum o vreai. În casul de față deci n'ar fi fost greu pentru principele Bismarck, a înfățoșa pe Austro-Ungaria ca parte provocătoare și a păstra o neutralitate binevoitoare față cu Rusia. Ear' dela punerea în praxă a acestei binevoitoare neutralități, date fiind simțěmintele de credincioșie către tractate față cu monarchia noastră ale principelui Bismarck *puteam aștepta cele mai mari infamii*.

„De când cu încheierea alianței între Austro-Ungaria și Germania se desvoltase între ambele state și din punctul de vedere militar relațiuni așa de intime, încât cei din Berlin au pětrunsadânc (*gewann einen tiefen Blick*) nu numai în împregiurările momentane ale Austro-Ungariei, ci *și în acele měsuri secrete, plănuite pentru eventualități anumite*.

„Ataşatul militar al ambasadei germane în Viena se bucura de cea mai mare încredere din partea M. Sale Împăratului și Regelui; ear' la ministerul de răsboiu, precum și la statul major general, el a fost întotdeauna persoană binevenită, primită și întimpinată astfel, că înaintea lui, nu exista vre-un secret (*welcher man mit grösster Offenheit begegnete*). Representantul armatei germane a fost poftit în modul cel mai confidențial să asiste la anumite manevre, încercări de pușcat și la experimente, la care nici un alt ataşat militar n'a avut acces. El știa tot și toate, el afla toate și raporta bine înțeles, precum îi dicta datorința, toate la Berlin.

„Nu-'i vorbă, nu se poate pe nici o clipită trage la îndoială credincioșia, către tractate și intențiunile leale ale factorilor militari din Berlin.

„Dar' rapoartele, ce incurg la marele stat-major ale ataşaților militari sûnt comunicate *ad videndum*, conform regulamentului și ministerului de externe; ear' pe deasupra oficiul de externe obicinueşte nu arare-ori a avisa de-adreptul ambasadele, ca să strîngă informațiuni prin ataşatul militar despre anumitele afaceri militare, pregătiri pentru operațiuni și alte asemenea; ear' rapoartele acestea le trimite nemijlocit cancelariei imperiale.

„Așadar' — precum am zis — ataşatul militar german a putut, grație încrederii de care se bucura în toate părțile și locurile, să afle tot ceea-ce vroia.

„Ne putem prin urmare închipuì, cum ar fi practicat Bismarck „neutralitatea binevoitoare“ față cu Rusia, dacă în perioada 1884—1890 Austro-Ungaria ar fi fost așa de puțin prudentă a cădè în capcană și a „provoca“ pe Rusia la răsboiu. Ne apucă fiori, gândindu-ne la metehnele și consecuențele „neutralității binevoitoare“, pe care o promisese cancelarul de fer cabinetului din Petersburg“.

O nouă volnicie.

(Conferență preoțească — disolvată).

— Raport special. —

De sub peatra-Cozlei, 5 Nov. n.

Preoțimea din tractul Naprazii conform ordinațiunilor mai înalte bisericești, în 1 Nov. a. c., s'a adunat la conferența de toamnă, în comuna *Napradea*. La 8 ore s'a început cultul divin, fiind de față popor mult. La sfânta Liturgie, sergentul gendarmilor, de bună-seamă cu intențiunea de spionagiu, de nu cu cugetul de a ne alungà și din sfânta biserică s'a presentat și a stat sub întresga sfânta liturgie.

După finitul cultului dumnezeesc, preoții tractuali, 10 la număr, în frunte cu protopopul tractual ne-am adunat la casa perochială. Chiar când voiam să ne ocupăm locurile la masă, pentru a ne începe lucrurile conferenței, spre marea noastră mirare vedem că întră sergentul și un gendarm înarmați și ne spune cu poruncă aspră că numai decât să

ne depărtăm din acel loc, pentru-că el are ordinațiune, ca să împedece ori-ce adunare. Înzădar 'i-s'a spus, că această întrunire este curat bisericească cu scop singur cultural, că n'are nimic cu politica militantă, ba au fost poftiți ca să stee ei înșiși la conferență, ca să vadă și să audă cele-ce se vor pertracta, căci toate n'au folosit nimic!

Sergentul ni-a spus hotărît, că de nu se disoalvă conferența, va întrebuința forța!! La ce apoi preoții adunați mâhniți și cu durere în suflet au fost siliți a se depărta pe la locuințele lor.

Această tristă stare în care ne aflăm sub liberalismul domnitor o aduc la cunoștința publică, ca să vadă lumea cultă și civilisată cum se promovează aici la noi libertatea întrunirilor curat culturale! Eu nu cred, ca între barbari să fie libertatea atât de batjocorită ca în această țeară odinioară numită: „*Dacia felix*“, ear' acum atât de nefericită!

Omega.

Chestiuni bisericești.

Sinodul protopopesc gr.-cat. al tractului Sibiiu.

— Raport special. —

Sibiiu, în 3 Nov. 1896.

Ca și în alți ani, astfel și anul acesta preoțimea gr.-cat. din protopopiatul Sibiiului 'și-a ținut adunarea sa astăzi, Marți, în 3 Nov. st. n., în edificiul școalei gr.-cat.

Reverendisimul domn protopop Ioan V. Rusu, a deschis sinodul prin o cuvêntare foarte instructivă, arătând în colori vii starea bisericilor și a preoților, a școalelor și a învățătorilor din acest protopopiat; arătând lipsele și neajunsele, pedecile și dificultățile de tot felul, cu cari siliți sûntem să ne luptăm și de cari trebue să ținem cont la tot pașul.

Vorbește de congruă și de ajutorul de stat, destinat pentru ajutorarea școalelor, scoțênd în relief părțile bune și rele ale acestora și îndeosebi accentuând, că după dreptate statul dator este, în urma nenumăratelor și grelelor contribuțiuni de bani și sânge, ce le prestăm noi Românii, să împartă și pe seama bisericilor și școalelor, a învățătorilor și preoților nostri ajutoare însemnate asigurând chiar viitorul acestor instituțiuni și a acestor persoane, cari cresc buni creștini și buni cetățeni patriei noastre.

Continuă a arăta datorințele preoțimii în timpurile acestea de grele încercări.

S'au desbătut apoi obiectele dela ordinea zilei, cu privire la mersul regulat al afacerilor bisericești și școlare din acest tract.

S'au luat dispositiuni pentru ținerea în mod cât mai regulat a școalei de repetițiune, pentru propunerea cu temeiu a religiunii și altele.

Vrednică de laudă și de imitat este decisiunea de a se procura pe seama bibliotecii tractuale „Enciclopedia română“, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui preot român, sau măcar din biblioteca parochială ori școlară.

În fine s'a ales ca representant, pe lângă rev. domn protopop, la sinodul archidiecesan părintele Teodor Coman din Veștem.

Din cele pertractate în sinodul de azi se vede, că este prea folositor a se ține cu toată acurateța sinoadele tractuale, în cari, din graiu viu mai bine și mai cu sistem se pot lumina și entusiasma cei chemați pentru nenumăratele și importantele lor datorințe.

CRONICĂ

Sibiiu, 9 Nov. n. 1896.

Procesul Mehadicanilor. *Mâne, Marți, 10 Noemvrie n., se începe pertractarea finală în procesul Mehadicanilor, înaintea tribunalului regesc din* **Caransebeș**. *Pertractarea va dura cel mutin trei zile, fiind mulți acusați și [illegible] martori. Apărarea neferi-citelor vic[illegible] recte din comitatul* **Caras-Severin**, *a primit-o neobositul fruntaș național din Lugoj, dl advocat* **Coriolan Bredicean**. *Am făcut pașii necesari, ca să ni-se trimită raport detailat despre decurgerea acestei monstruoase pertractări.*

*

Întimpinare. Dl *Laurențiu Barzu* preot în Bacamezeu ne trimite o declarațiune subscrisă de mai mulți colegi ai d-sale, cari ne asigură, că părintele Barzu nu a luat parte la alegerea de deputat dietal din cercul Făgetului, ba la indemnul d-sale nu au luat parte nici ceialalți alegători din comună, în majoritate preponderantă. Luăm cu plăcere act despre această rectificare, și regretăm, că cu privire la persoana părintelui Barzu corespondentul ne-a indus în eroare.

*

Earăși osândit Interesantul proces al țeranului *Achim Rădoiu*, acusat că ar fi agitat împotriva Jidanilor, prin afișarea către stradă a tabloului faimoasei crime rituale dela Tisza-Eszlár, s'a pertractat Sâmbătă. Apărător a fost dl *Coriolan Meseșan*, practicant de advocat în cancelaria dlui Dr. *Amos Frâncu*, care lipsia din Sibiiu. Tribunalul a osândit pe acusat la *2 săptămâni temniță de stat și 10 fl. amendă*. Recurs nu s'a înaintat din nici o parte. Din causa îmbulzelii de material, aglomorat în aceste două sărbători, raportul special îl vom publica numai mâne.

*

Parastas. Din *Cuvin* ni-se scrie, că în 7 Noemvrie n. s'a celebrat la biserica română gr.-or. de acolo un parastas întru amintirea vrednicului *Ioan Ilica*, fost învățător, decedat la 7 Noemvrie n. 1895. Răposatul a fost unul dintre cei mai harnici luptători ai tinerei noastre generațiuni de învățători și în patru ani, cât a servit școala din Cuvin, 'și-a câștigat iubirea și stima tuturor poporenilor.

*

Necrolog. La 7 Noemvrie n. a decedat în *Mureș-Cinadie* văduva *Anastasia Sandor n. Branea*, membră pe viață a Astrei, proprietăreasă și preoteasă.

— În 6 Noemvrie n., la 8 ore seara a decedat în etate de 58 de ani, credincioasa îngrijitoare a institutului nostru, *Maria Stoica n. Barbu*, care aproape cinci ani a stat cu vrednicie în serviciul institutului. Înmormêntarea a avut loc ieri, la $3^1/_2$ ore d. a., în cimiterul bisericii gr.-or. din Suburbiul-Iosefin, în presența personalului redacției, administrației și tipografiei noastre, precum și o mulțime de cunoscuți. O deplâng Nicolae Stoica, ca soț. Alexandrina măr. Gabor, Aurelia Stoica, ca fiice Nicolae Gabor, ca ginere. Mariți și Cornelia, ca nepoate. Ana Barbu, ca soră. Petru Barbu, ca frate.

*

Rectificare. Dl Teofil G. Grigorescu, învățător în Lăpușul-unguresc ne asigură, că d-sa „a umblat prin piață, s'a primblat, a mers chiar și la localurile de votare ca să vadă cu ochii prima alegere de deputat dar' n'a corteșit pentru nici unul dintre candidați, prin urmare nu merită titlul de „rătăcit“, pe care 'i-'l-a dat corespondentul nostru. Luăm la cunoștință.

*

Ovreu — onorar! Contele Andrássy Tivadar a donat pe seama sinagogii din Gálszécs 20.000 fl., pentru care fapt „creștinesc“ Ovreii din comuna numită 'l-au ridicat la rangul de membru onorar al comunităței lor religioase. O foaie semită, luând notiță despre acest fapt, constată, că nobilul conte nu a donat 20.000 fl., ci numai 20.000 de cărămizi pe seama nouăi sinagogi, — și astfel titlul de „Ovreu onorar“ 'i-s'a dat cam prea — ieftin!

*

Un cortеș bătut de soția sa. În comuna Német-Gencs, un cetățean liber și independent a făcut prostia de s'a înrolat cortеș în tabăra candidatului guvernamental. Candidatul era ministrul Wlasics, ceea-ce va se zică atâta, că cortеșii erau bine plătiți. Soției cortеșului însă nu 'i-a convenit această schimbare de principii a bărbatului ei; a luat deci un par în mână și 'l-a bătut pe bietul bărbat de-'și va aduce aminte de alegerile lui Bánffy. După-ce a obosit lovindu-'l, energica patriotă 'l-a aruncat în rîul Perint, de bună-seamă ca să se spele.

*

Duelul Kossuth-Ugron. În urma telegramei, prin care *Ugron* a respins provocarea lui Olay, însuși *Kossuth Lajos* a provocat pe șeful decimatei partide independiste la duel. Duelul a avut loc în Pesta, Sâmbătă, pe la $9^1/_2$ ore a. m. în sala de duel a căpitanului *Arlow*, înaintea căreia așteptau impacient o mulțime de curioși. Îmbulzeala a fost atât de mare, încât înșiși polițiștii, cari știau de duel se văzură necesitați a face ordine. Drept armă de duel s'a ales sabia, în condiția incapabilității de luptă. Contrarii s'au ciocnit în trei rînduri. La prima ciocnire Ugron a fost lovit cu latul sabiei la mână, Kossuth a suferit o mică rană la brațul drept. La a doua ciocnire nu s'au causa nici o rană, ear' la a treia Kossuth a primit la brațul drept o tăietură în adâncime de 6 cm., în urma căreia n'a mai putut continua lupta. Contrarii au părăsit terenul împăcați. În urma incidentului cu Olay, Ugron 'l-a provocat pe acesta la duel pentru incompetența sa intervenire. Afacerea s'a tranșat însă pe cale pacinică. Mai restează însă trei afaceri de duel ale deputatului Sima Ferencz cu Olay și Kossuth, provocați de oare-ce n'au voit să-'i ceară satisfacție pentru vătămările sale, pe cuvênt, că el ar avè neresolvate mai multe afaceri de onoare, și cu Hentaler Lajos, redactorul foii *Kossuth Hirlap*, care a publicat un articol ofensător la adresa lui.

*

Concurs pentru stipendii. Primim următorul *avis*: „Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului Köszeghy, se escrie concurs cu termin până la 18 Nov. st. n. a. c. Pentru acele stipendii pot concurge juriștii și studenții gimnasiali români de origine nobilă din Maramureș, pe lângă acluderea cărții de botez, atestat despre originea nobilă și română și testimoniul școlastic din anul trecut. Recursele sûnt a se adresa comitatului și a se trimite la subscrisul“.

*

Concertul Gh. S. Vassiliu. Atragem din nou atențiunea, că concertul tenorului Gh. S. Vassiliu va avè loc irevocabil Mercuri, (11 Nov. n.) și va începe precis la 8 ore seara. Puținele bilete rămase se găsesc la administrațiunea ziarului „Tribuna“ și la prăvălia „Industriașilor români“. Nu ne îndoim, că publicul român va da tot concursul acestui concert pur național.

*

Dela frații italieni. Aflăm, că deputați și senatorii italieni. cari au visitat în toamna aceasta România și au fost primiți pretutindenea cu multă dragoste, sûnt hotărîți a face în parlamentul italian propunerea, ca acesta să mulțumească guvernului și camerelor României pentru simpatiile manifestate cu această ocasie de Români pentru Italia și națiunea italiană.

*

Universitatea săsească. Azi s'a început sesiunea anuală a universității săsești. Sesiunea va dura vre-o opt zile. Deputați români sûnt domnii *Stefan Păcurar*, advocat (cercul Sebeș) și *Laurian Bercian* (cercul Orăștiei).

*

Adunarea generală a reuniunii de pompieri din comitatul Sibiiu se va ține în *Cisnădioară*, la 22 Noemvrie n., la 11 ore n. a.

*

Expoziție în întunerec. Din Nisui-Novgorod se anunță, că în seara de 6 Nov. n. expoziția de acolo a fost învăluită fără de veste într'o întunecime infernală, de oare-ce edificiul de mașinării al luminii electrice a căzut pradă focului. A mai ars și un hotel cu patru etage, aflător pe terenul expoziției. Se crede, că focul a fost pus de nihiliști.

*

Descoperiri archeologice la Turnu-Severin. Se știe că dl Gr. Tocilescu, profesor la universitatea din București, a întreprins săpături archeologice la Turnu-Severin pe un teren bogat în rêmășițe *romane*. Până acum s'au descoperit case antice, turnuri, monede, schelete omenești etc. După-ce va fi fotografiat și cercetat aceste reliqii romane, dl Tocilescu se va duce la Roma, unde va prepara un studiu special asupra nouelor descoperiri.

*

Revoluționari osândiți la moarte. Din Saloniki se depeșează, că Sultanul a întărit sentența tribunalului din Rhodos, care a osândit Bulgarii, cari au luat parte în revoluția macedoneană, la moarte, pe unul la muncă silnică pe viață, ear' pe unul la doi ani supraveghere polițială. 8 acusați au fost achitați.

*

Banditi sacrilegi. Nu de mult o bandă de tâlhari jefuise biserica din *Gözömböly*, fără a li-se da de urmă. În noaptea de 6 Noemvrie n. aceeași bandă a pătruns într'o biserică din *Miskolcz*, furând mai multe odoare de mare preț. Poliția locală a prins a doua zi pe unul dintre banditi, numit *Pohánesik Mihály*, care a petrecut mai mulți ani în temniță.

*

Nou! Din valoroasa „Bibliotecă pentru toți“ au mai apărut:

Nr. 90: *Cinci poeme*, de talentantul poet Haralamb G. Lecca și Nr. 91: *Genule științei și industriei*, de B. Gastinean.

*

Femeile la universitățile austriace. În ședința din 7 Nov. n. a comisiei budgetare a parlamentului austriac *Gautsch*, ministrul instrucției publice a enunțat, că în curênd se va decide, ca femeile să fie admise la universitate. Pe lângă anumite condițiuni se vor primi la universitate și femei fără testimoniu de bacalaureat. Guvernul plănuește și spriginirea materială a instituțiunilor de creștere pentru femei.

*

Bolnav ucigaș. În *Leysin* (Helveția) s'a sêvîrșit zilele trecute o ucidere cum rar s'a mai pomenit. Un bolnav, care zăcea la spital, a ucis pe *Dr. Burmer*, medicul seu. De patru-ori a pușcat bolnavul asupra medicului și toate patru gloanțele au nimerit. Se crede, că bolnavul a comis crima în stare de nebunie, de oare-ce nu-'i cunoscut nici un motiv, care ar fi îndemnat pe bolnav la mânie asupra medicului.

*

Știri mărunte. Wilhelm de Würtemberg, unul dintre cei mai dinstinși generali în regatului Würtemberg, a decedat zilele trecute. — La gara dela Igló s'a ciocnit alaltăieri dimineață un tren de marfă cu un cupeu, omorând un bărbat și rănind de moarte o femeie. — Carol Fuchs, membru al Burgteatrului din Viena, a înebunit. — Poliția din Budapesta a prins o numeroasă bandă de falsificători de bani, în frunte cu Jidovul Stengl János. — Pe marea azovică bântue un uragan turbat, care a causat mai multe nefericiri. — Ministrul de comerciu Dániel a fost distins de M. Sa Monarchul nostru cu rangul ereditar de baron. — La filiala din Bruxella a băncii Crédit Lyonais, prim-cassarul a defraudat 500.000 de franci.

La

Abonament lunar

pentru **Noemvrie** st. v.

— cu prețurile din capul foii —

învită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“

Teatru orășenesc în Sibiiu.

Luni, 9 Noemvrie n. 1896.

„Das Glück im Winkel“.

Comedie în 3 acte de Hermann Sudermann.

Marți, 10 Noemvrie n.

„Maria Stuart“.

Bibliografie.

La librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu, se află următoarele cărți:

„Memorial“, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl.	1.30
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bârlad, de Mândrescu	„	—.28
„Critice“ 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. à 2 fl. — cr.	„	4.—
„Poveștile Bănatului“, de Cătana	„	—.30
„Literatura popor. română“, de Gaster	„	2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu	„	2.50
„Cerșitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	„	—.50
tudii Critice“, de Ghera. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.—
„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu	„	1.—
„Izvoade“, de Demetrescu	„	4.—
„Trandafiri și viorele“, de Pop-Reteganul	„	—.60
„Din Moldova“, schițe de Kotzebue	„	1.—
„Floarea din Firenze“, de Livescu	„	—.50
„Istoria Românilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul“, de Nicolau Bălcescu	„	2.—
„Trăvnițe“, 10 piese Slovăcești Vol. I. și II. à 1 fl. 50 cr.	„	3.—
„Scrierile părinților apostolești“, de Dr. Iuliu Olariu	„	—.70
„Merinde dela școală“, de Popa	„	—.60
„Despre influența împregiurărilor“, de Panaite Zosin	„	—.50
„Memorii din timpul războiului“, de Georgescu	„	—.88
„Pui de lei“, poesii eroice, de Nenițescu	„	1.—
ediție de gală	„	2.—
„Poesii“, de Macedonski	„	2.—
„Copii de pe natură“, de Negruzzi	„	1.50

*

La comandele din afară să se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Călindarul zilei.

10 Nov. n. 1896.

Iulian: Mucenița Anastasia.

Gregorian: Andreiu.

Soarele: resare 7.20, apune 4.40 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 6 Noemvrie n. 9 ore dimineața.

Presiunea atmosf. (Mediul lunar 727.3) Observată	Diferența din preziuă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
721.1	+ 1.1	+ 10.4	+16.5 + 6.2	SO

Din țeară 7 Nov. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	Vîntul tăria
Budapesta	753	— 9.1	SV	2
Sătmar	757	— 11.9	SV	2
Cluj	—	10 0	V	6
Orșova	756	— 10.2	SV	1
Arad	756	— 11.1	V	1
Pancicva	757	— 11.4	N	1

Sosiți în Sibiiu.

În 9 Noemvrie n. 1896.

Hotel *„Împăratul Romanilor“*. Witt și Mariassy căpitani din Brașov. Szabo, locotenent din Brașov. Friedenstein, Szeghő, Navay și Hirschl, toți ingineri, din Sălișie. I. Prix, voiagior, L. Cserminsky și Kiaschek din Viena, Guttner, D. Weiss, I. Klein, Fuchsi Neuhaunn, E. Batori și S. Hegyessi, toți din Budapesta. E. Daucz din Triest, Reichhold, S. Zivak, I. Fabian, I. Wavresca și B. Stern din Viena, toți voiagiori. Moresson, actor din Viena. Contele Pálffy, colonel din Sâmbăta. Pohlig, vice-colonel din Orăștie. Felsmann, major, Ioanovits, Baron Gegzo și Szvitelnitzky, căpitani din Brașov. Kopal cu soția, căpitan din Mediaș. D-na Kólonte din Chezdi-Oșorheiu și Baronesa Petky din Király-Halma, privaticri. Colbasi, proprietar din Făgăraș. Kampl, Schwarz și Nemes din Boița, S. Székely din Budapesta, Faulhammer și Witt din Sadu, Kiutlner din Sălișie, toți ingineri. F. Auker, primar din Orăștie. Lazar Stefan, proprietar din Ghierghio-Sân-Micleușu. D-na Szabo, privatieră din Pănade. S. Dörr, deputat dietal din Nocrichiu.

Hotel *„Neurihrer“*. K. Kral, S. Saltzer, Lörl, V. Kurály și V. Kreutner, toți din Viena, V. Singer și M. Klein din Budapesta. I. Schreibe din Mercurea, toți voiagiori.

Hotel *„Meltzer“*. Batton și Wonner, învățători din Vurpăr. Eukardt, preot din Vurpăr. L. Bercian. deputat din Orăștie. Strasser vice-colonei, S. Laszlo și I. Puskas, căpitani, toți din Cluj. Nicolaus Georg, notar din Holzdorf. Leonhardt, primar din Sebeșul-săsesc. I. Pop, teolog din Craiova. T. Buchsmann, comerciant din Dobârca. F. Fiugner, econom din Cohalm. I. Wolf. negustător din Mediaș.

Hotel *„Haberman“*. M. Lang, comerciant din Agnita V. Reinhardt, architect din Battaszek.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Nov. n. 1896.

Sămințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănățenesc nou	77	7.65	7.75	78	7 75	7.80
Grâu dela Tisa „	77	7.75	7.80	78	7.80	7.85
Grâu „ Pesta „	77	7.70	7.75	78	7.75	7 80
Grâu de Alba-Reg. „	77	7.70	7.75	78	7 75	7 80
„ „ Bacica „	77	7.75	8.85	78	7.80	7.80
Grâu ung. de Nord „	77	—.—	—.—	78	—.—	—

Sămințe, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Săcară		70—72	6.70	6.75
Orz	de nutreț	60—62	4.—	4 80
„	de vinars	62—64	5 10	5 90
„	de bere	64—66	6 50	8 —
Ovăs	—	39—42	5.45	6 —
Cucuruz (porumb)	bătut		4 25	4 30
„	de știulete	75	4 15	4 20
Meiu	—	—	11 25	11 75
Hrișcă	—	—	5 25	5 50

Marfa pe termin.		Soiul		Marfa per 100 chilogr.	
	Grâu	Sept.-Oct.			— —
	„	Mart.-Apr.	Vasi 100 chilogr.	7.78	8 —
	Cucuruz	Maiu-Iun.		4.14	4.16
	„	Iulie-Aug.		—.—	— —
	Ovăs	Mart.-Apr.		5 97	5.99
	„	Oct.		—.—	—.—

Produse diverse		Soiul	Cursul dela	până
Semin. de import.	Sâm. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
	„	roșie	—.—	—.—
	Oleu de rap.	rafinat	—	—
	Uns. de porc	dela Pesta	57.50	58 50
	„	dela țeară	—	—
	Slănină	nvêntată	—.—	—.—
	„	afumată	48.—	49.—
	Sec		—	—
	Prune		—.—	—.—
	Lictar	slaven, nou	12 50	13 50
	„	bănățenesc	13 50	13.75
	Miere	brută	—	—
	„	galbină străcurată	—	—
	Ceară	de Rosenau	—	—

Spirt	Bani	Marfă
Brut, pentru rafinărie	14.50	14.75
Rafinat, pentru comercianți mari	52.50	53.—
Brut, „ „ „	50.25	50.75

Cursul pieții din Sibiiu.

Din 9 Nov. n. 1896.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.46	vênd.	9.50
Lire turcești	„	10.60	„	10.65
Imperiali	„	9.60	„	9.65
Ruble rusești 100 à	„	126.5	„	127.5
Galbeni	„	5.63	„	5.68
Napoleon-d'ori	„	9.49	„	9.54
„ (rusești)	„	9.46	„	9.51

Bursa de Budapesta.

Din 7 Noemvrie. n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.50
„ ung. val. cor. 4%	98.75
Împrumutul căilor ferate ung.	121.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	97.—
„ „ croate-slavone	97.—
Obligațiunile desp. regaliilor	100.10
Împrumut cu premiu ung.	152.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	139.50
Renta de hârtie austriacă	100.50
„ de argint austriacă	100.75
„ de aur austriacă	120.25
Losurile austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1015.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“	100.75
Argintul	—.—
Galbeni împărățești	5.66
Napoleon-d'ori	9.52
Mărci 100 imp. germane	58.75
London 10 Livres sterlingi	119.70

Bursa de Viena.

Din 7 Noemvrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.65
Renta ung. v. c. 4%	98.80
Împrumutul căilor ferate ung.	124.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	121.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	101.25
Bonuri rurale ung.	97.14
„ „ croate-slavone	101.—
Împrumut cu premiu ung.	153.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	100.65
„ „ argint austriacă	100.95
„ „ aur austriacă	122.—
Losuri austriace din 1860	—.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1020.—
„ „ de credit ung.	421.50
„ „ de credit austr.	246.50
Argintul	—.—
Galbeni împărățești	5.68
Napoleon-d'ori	9.53
Mărci 100 imp. germane	58.77
Londra 10 Livres sterlingi	119.80

Bursa de București.

Din 26 Oct. v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rural conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Nat. (100 lei vêrs. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vêrs.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vêrs.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. r. de con. (250 lei vêrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacție și editură responsabil: **Andreiu Baltеș.**

Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

Restaurantul I. Mihaiu

Strada Morii 11. Mai nainte „Pusch“. Strada Morii 11.

Recomandând pe calea aceasta onoraților mei mușterii și p. t. publicului, de nou restauratele mele

localități de iarnă,

cu **lumină electrică**, îmi permit a-'i ruga respectuos să-'mi fie și pe mai departe oaspeți.

Se servesc **numai beri excelente** ș. a.:

de **Habermann**, totdeauna dela cep.
de **Trei stejari** (Bock) și
de **Steinbruch**, în sticle.

Vinuri de cea mai bună calitate:

Vin de masă 36 și 50 cr. litra, vinuri vechi ardelene, prima calitate 60 cr. litra, Risslinger și vin roșu de Vilány 70 cr. litra.

Eu n'am cruțat nici o jertfă, ca localitățile de iarnă aflătoare în acest restaurant să le arangez și cu **Billard**, spre cea mai mare mulțumire on. p. t. public mă și voi nisui cu cea mai mare îngrijire a avè **mâncări bune** și un serviciu **solid, exact** și **prompt**.

Tot în restaurantul sus numit să primește și o fată solidă.

De numeroasă clientelă se roagă

Ioan Mihaiu,
restaurateur.

[2363] 2—3

Ioan Mihaiu, restaurateur, strada Morii nr. 11.

Ioan Mihaiu, restaurateur, Sibiiu, strada Morii nr. 11.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi
asupra
sănetății copiilor sau îngrijirile
ce trebuesc date copiilor bolnavi și sănetoși.
Prețul 1 fl. v. a.

Precum și
CURA DE APĂ.
Cum trebue să trăiți.
Testamentul meu și Conferențe publice.
Prețul 1 fl. 50 cr.

La *„Tipografia“*, societate pe acțiuni în *Sibiiu* se află de vênzare:

Scrierile
mult regretatului poet-prosator
Traian Demetrescu.

„Intim“, poeme în prosă, nuvele, 1894 fl.	—.50
„Sensitive“, poesii, 1894 . . . . „	—.50
„Iubita“, nuvele, 1895 . . . . . „	1.—
„Priveliști din vieață“, (cu portretul autorului), nuvele, 896 . . . „	1.25
„Aquarele“, poesii, ed. Șaraga, 1896 „	—.50

La comande, care sûnt de a se adresa la „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu (Nagy-Szeben) să se adaugă încă câte 5 cr. porto de 1 volum.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Călindarul Poporului
pe anul comun
1897.

Anul XII.

SIBIIU.
Editura și tiparul „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe poștă 23 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe poștă 20 cr.

Cu două portrete ale dlui Dr. Ioan Rațiu.

Sumar: Călindarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile noue și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Transilvania și Ungaria. — Alexandru Vlăhuță (cu o schiță literară): „Dela șezătoare“ și „Un crăciun“, (nuvele). — Epigrame. — — „Doina“ de G. Coșbuc. — „O pagină din istoria anului 1848—49“ de C. Vancu. — „Cine a sbierat?“. „Bucățica din gură“ (anecdote). — Dr. Ioan Rațiu (biografie cu două portrete). — „Istorioa e despre porumbi“. — „Pui de lei“, poesii de Ioan Nenițescu (cu o schiță literară). — „Snoave“. — Anton Pann (cu o schiță literară): „Despre pricini de judecăți“ și „Povestea vorbii“. — „Dimineața și seara“, de doamna Colomb. — Victor Vlad Delamarină (cu o schiță literară): „Al mai tare om din lumie“ și „Noi nis acasă“. — „Rêvașul nostru“, de Ioan Scurtu. — „Drept de neguțătorit“, de Ioan Costin. — „Povețe“. — „Târgurile din Ungaria“. — „Târgurile principale din Bucovina și România.“ — Inserate.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe posta 23 cr.

Raport.

„Reuniunea femeilor române din Abrud și giur“ și-a ținut adunarea generală în Abrud, la 4 Octomvrie a. c. st. n., sub presidiul d-nei președintă Anna Filip.

1. Doamna președintă, prin vorbire bine potrivită a arătat, că între împregiurările grele, în cari trăim astăzi, sufletul nostru își află oare-care mângâere în resultatele obținute pe terenul cultural, dela care se poate aștepta îmbunătățirea sorții poporului nostru, și că reuniunea noastră, după modestele-'i puteri, desvoaltă o activitate însemnată, împlinid o misiune importantă, în susținerea simțului național și în conservarea limbii noastre, și că deși are să întimpine multe neajunsuri; totuși deja se poate observa în educațiunea generațiunii tinere un progres, care ne umple inima de bucurie. Amintește, că precum încă în anul trecut s'a fost pus în vedere, comitetul s'a vêzut îndemnat, ca pentru anul școlastic 1896/7 să sistemizeze al 2-lea post de învețător la școala de fetițe a reuniunii, ca astfel să se încungiure inconvenientul, de a denega primirea elevelor, cari se însinuau peste numĕrul legal, prescris pentru o putere didactică, alegênd de a 2-a învețătoare pe d-șoara Ana Băbaiu, pe care o și recomandă celor presenți; ca astfel oferindu-se spriginul recerut din partea membrelor reuniunii, precum și din partea colegei d-sale, să putem avè mângâierea, de a vedè și pe viitor resultatele îmbucurătoare, cari, mulțumită diligenței d-șoarei învețătoare Sofia Buceșan, am avut fericirea a obținè și în anul trecut.

Cu adânca durere înregistrează lovitura grea, ce a suferit reuniunea noastră în decursul anului trecut, prin trecerea din vieață a dlui Dr. Simeon Caian, care a fost unul dintre cei mai devotați patroni ai sei, și-'și exprimă dorința, să se achiteze prin ridicare adânca recunoștință față de mult regretatul Dr Simeon Caian, după-care a declarat a 15-a adunare generală de deschisă.

Vorbirea de deschidere a fost ascultată cu viu interes și însuflețire, urându-'i-se d-nei președintă „Să trăească“.

Ear' față de mult regretatul bărbat binemeritat Dr. Simeon Caian, prin sculare s'a dat expresiune simțemintelor de pietate și recunoștință, urându-'i-se „repaus etern“.

2. S'a cetit raportul comitetului, despre agendele acestuia dela proxima adunare generală, ținută la 8/20 Septemvrie 1898, din care s'a vêzut, că comitetul reuniunii în acest restimp a ținut 6 ședințe. Că la balul arangiat în 23 Ianuarie a. c. a resultat un venit curat de 50 fl. Și tinerii meseriași români au administrat la cassa reuniunii suma de 82 fl. 43 cr. ca venit curat dela teatrul jucat de dînșii la 12 Ianuarie a. c.

Mai încolo s'a luat spre plăcută știință că d-nii acționari dela „Auraria“ și în adunarea general din a. c. au votat reuniunii noastre un ajutor de 250 fl. v. a. La maialul reuniunii a resultat un venit curat de 135 fl. 30 cr.

Dela reuniunea femeilor române din Brașov s'a primit 131 fl. 15 cr. resultat din depunerea de 50 fl. din 1874, făcută pentru școala de fetițe română în Abrud. Peatra aurosă dela mina „Concordia“ s'a vêndut până în 31 Iulie a. c. cu 50 fl. Și că dl Dr. Laurențiu Pop din incidentul sistemisării postului pentru a 2-a învețătoare, a oferit din marcele sale de presență, ca președinte al comitetului direcțiunii dela „Auraria“, câte 2 fl. de fiecare ședință, ca ajutor pentru reuniunea noastră începênd din 15 Iulie 1896.

3. S'a cetit rațiociniul pe anul 1895/6 și s'a luat spre plăcuta știință, că reuniunea noastră de present are în 5 libele bani depuși spre fructificare: la „Auraria“ 9055 fl. 42 cr., la privați cu 8% 200 fl., și casele donate de doamna Iuliana Vasiiu și dl Ioan Vișia au o valoare de 4000 fl., prin urmare computându-se și cassarestul de 29 fl. 96 cr., întreagă averea reuniunii noastre de present este 13.285 fl. 38 cr., mai mare decât în anul trecut cu 537 fl. 13 cr.

Pe lângă acestea mai este fundațiunea „Zoe și Cornelia Cirlea“, care conform literelor fundaționale se administrează separat, și până acum a crescut la suma de 587 fl. 70 cr. v. a. și aflându-se rațiociniul exact și în ordine, s'a acceptat cu o sumă la întrate 956 fl. 01 cr. și la eșite 926 fl. 05 cr., prin urmare cu un cassarest de 29 fl. 96 cr. și doamnei casseriță Silvia Cirlea 'i-s'a dat adsolutor pe anul școlar 1895/6, votându-'i-se recunoștință și mulțumită protocolară.

4. S'a cetit budgetul pe anul 1896/7 compus și propus de comitetul reuniunii cu o sumă la întrate 939 fl. 21 cr., la eșite 905 fl. 60 cr. și aflându-se acceptabil, s'a primit întocmai.

5. Pentru încassarea taxelor dela membri vechi și conscrierea membrilor noi, s'a ales o comisiune în persoana dlor Ana Furdui și Ana Lobonțiu și dl Ioan David, și s'a suspins ședința pe 1/4 oră. Peste 1/4 oră deschizêndu-se ședința, dl Ioan David raportează, că au solvit câte 10 fl. taxă de membru fundator, doamnele Sofia Pușcariu, Silvia Maior și Ida Faur; câte 5 fl. doamna Ana Filip, dl Alexandru Filip și dl Dr. Enea Draia, câte 2 fl.; doamnele: Ana Lobonțiu, Ana Furdui, E vira Pop, Silvia Cirlea, d-șoara Sofia Buceșan și domnii: Mihaiu Cirlea, Dr. Laurențiu Pop, Iuliu Mițiu și Samuil David; câte 1 fl. doamnele: Maria David, Zorița David, Margareta Balta, Ludmila Draia, d-șoarele: Octavia Stoica, Veturia Velican, Sabina David, Elena Șuluț, Sofia Pop, Eugenia Ciura, Ana Băboiu și domnii: Ioan Maior, Zaharie Pușcariu, Petru Macaveiu, Lanes Giurchescu, Ioniță Gall, Nicolau Lobonțiu, Iosif Draia, Dionisiu Zeflea și Ioan David. Suma 78 fl. v. a., care sumă s'a predat domnei casseriță, urîndu-se „să trăească“ atât domnilor ș doamnelor, cari au cont ibuit, cât și comisiunii exmise spre încassare.

Dl notar public regesc, avênd în vedere greutățile, ce are se întimpine reuniunea în susținerea școalei, acum cu 2 învețătoare, oferește din venitele sale curente câte 5 fl. pe lună, începênd cu 2 Nov. a. c. pe timp nedeterminat, și în specie pe anul 1. 96/7. Ofertul marinimos s'a primit, votându-'i-se mulțumită.

Și la propunerea dlui Alexandru Filip s'a decis ca comitetul reuniunii să roage pe onorabila direcțiune dela banca „Auraria“, că pentru capitalele ce le are reuniunea depuse la „Auraria“ să binevoească a ridica etalonul 6%.

6. În locul doamnei Letiția Stoica, care s'a depărtat cu locuința, s'a ales cu unanimitate de membra în comitetul reuniunii doamna Sofia Pușcariu.

7. Pentru a se mai procura unele recuisite școlare, s'a decis a se face o colectă de contribuiri benevole; și aceasta s'a încredințat d-șoarelor învețătoare: Sofia Buceșan și Ana Băboiu.

După care ne mai fiind alte obiecte de pertractat, doamna președintă a mulțumit celor presenți în termini călduroși pentru seriositatea și viul interes, cu care au participat și la această adunare generală și a declarat adunarea de închisă. Ear' adunarea la propunerea dlui Zaharie Pușcariu a exprimat recunoștință și călduroasă mulțumită doamnei președinte, pentru zelul neobosit și abnegațiunea rară, cu cari lucră pentru înaintarea și înflorirea reuniunii, urîndu-'i-se „să trăească“.

Abrud, în 30/17 Octomvrie 1896.

Alexandru Ciura sen.,
secretar.

[2342] 1—1

La *„Tipografia“*, soc. pe acțiuni în *Sibiiu* se află de vênzare

„POESII“
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

„Albina“, institut de credit și de econ., Sibiiu.

Publicare de licitațiune.

Să face de vênzare din mână liberă pe calea licitațiunii livadia de circa 15 jugĕre catastrale introduse în prot. cărților funduare Nr. 44 a Sibiiului sub A. + 1 ord. 3947 top., care formează proprietatea institutului de credit și de economii „Albina“ din Sibiiu.

Licitațiunea se va ținè **Sâmbătă la 21 Noemvrie n. 1896, la oarele 10 a. m.** în cancelaria advocațială a „Albinei“ (strada Baier Nr. 1) și se vor admite și oferte în scris, cari se vor desface după încheierea licitațiunii verbale.

Livadia e comasată într'o singură parcelă, încungiurată din toate părțile cu șanțuri și situată în nemijlocită apropiere a orașului, imediat lângă drumul de țeară spre Șura-mare.

Condițiunile de licitare să pot vedè dela 16 Noemvrie încolo în fiecare zi, în oarele antimeridiane la cancelaria advocațială a institutului.

Sibiiu, în 6 Noemvrie 1896.

[238-] 1 2 **Direcțiunea.**

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit
împreunate cu
Însoțiri de consum, de vênzare, de vilieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică
pentru
înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de
F. W. RAIFFEISEN.
Ediținea a V-a.
Traducere autorisată de
Dr. Aurel Brote,
directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă ***80*** cr. (cu porto postal ***90*** cr., recomandată ***1*** fl.) și se poate cumpĕra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiiu.

Noutăți musicale.

La librăria **„Tipografia“**, soc. pe acțiuni în **Sibiiu** se află de vênzare următoarele piese pentru **voce și piano.**

		Cor. Fil.
Alexandrescu Ernest I.	„Ai plâns și tu vre-odată?“ *romanță* pentru voce și piano	1.—
„	„Nu înțeleg“ „ „ „ „	1.—
„	„Pictorilor“ „ „ „ „	1.—
„	„Un fir electric“ „ „ „ „	1.50
Belortu D. C.	„L'Affection“, *polca franceză* pentru piano	1.—
„	„De Braila à Gênes“, *galop* pentru piano	1.—
Burlan Ioan D.	„Sêrba Bucureștenilor“, pentru piano	1.—
„	„ „ pentru voce și piano	1.—
„	„Didi“, *polca mazurca* pentru piano	1.50
Cristide Dimitrie St.	„Isvorul“, *romanță* pentru voce și piano	1.—
„	„Liniște“, *vals* pentru piano	2.—
Cirillo Alphonse	„Am plâns“, romanță pentru voce și piano	1.50
„	„Singurătatea“, romanță pentru voce și piano	1.50
„	„Claire“, polca pentru piano	1.—
Decker Carol	„Institutele-Unite“, *vals* pentru piano	2.—
Dimitrescu Const.	„Sêrba Bucureștencilor“, pentru piano	1.—
„	„Sêrba Mirilor“, pentru piano	1.—
Fotino Gh.	„Iubileul Marș“, pentru piano	1.50
„	„Surorile Hora“, pentru piano	1.—
Ionescu G.	„Elisa“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„Zéphir“, polca mazurca pentru piano	1.50
Kneisel Anton	„Souvenir de Zürich“, polca mazurca	1.—
Lutz Mayer	„Pas de quatre original“	1.—
Margaritescu Michel	„Gavotte dela Princesse Marie“	1.50
Mironescu Mathilde	„Les beaux yeux“, valse pentru piano	2.—
Moinaru Costache	„Terâncuța“, cântec popular pentru voce și piano	1.—
Nițescu P. G.	„Hora înfrățirii“, pentru piano	1.50
Ochialbi G. N.	„Hora Margareta“, pentru piano	—.50
„	„Hora țerănească“, pentru piano	—.50
„	„Hora ovreicuța“, pentru piano	—.50
„	„Hora nebună“, pentru piano	—.50
„	„De te-ar prinde neica 'n crâng“	—.50
„	„Hora Ochialbi“, pentru piano	—.50
„	„Hora nopții“, pentru piano	—.50
„	„Sêrba olteneasă“, pentru piano	—.50
„	„Hai Cristei“, pentrtu piano	—.50
„	„Hora luncei“, penru piano	—.50
„	„Hora Floreasca“, pentru piano	—.50
„	Hora Zuralia“, pentru piano	—.50
„	„Ca la ușa cortului“, țigănească pentru piano	—.50
„	„Hora Aurora“, pentru piano	—.50
„	„Hora ochesica“, pentru piano	—.50
„	„Hora frunza“, pentru piano	—.50
Oppelt W.	„Flori în vale“, polca mazurca pentru piano	1.—
Paulmann Sigismund	„Toujours avec argent“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„La blondine“, polca mazurca pentru piano	1.—
„	„Turda“, marș patriotic	1.—
„	„Hora Reginei“	—.50
Paulmann Sigismund	„Sêrba păpușelor“	—.50
„	„Marș turcesc“	—.50
„	„Pune talpa la pământ“, brêu pentru voce și piano	—.50
Polyso-Micșunești N.	„La belle Alexandrine“, mazurca de salon	1.50
Rădulescu Eleutheriu	„Suvenir de Focșani“, polca mazurca	1.—
Schedi Mihail	„Pensées de Printemps, Morceau de salon	1.50
Schlichting S.	„Kreutz-Polca“, original	1.25
Simionescu Ioan R.	„Doina Jiului“, pentru voce și piano	1.50
Spirescu Oscar	„E greu să uiți“, romanță pentru voce și piano	1.50
Trifu Gh.	„Te iubesc“, romanță pentru voce și piano	1.—
Vasiliu N.	„Cecilia“, vals pentru piano	2.—
Zika Anton	„Pe aripele amorului“, vals pentru piano	2.—

Noutăți apărute în urmă.

Burlan I. D.	„En Vogue Quadrille“	1.50
„	„Nunta de argint“, marș	1.—
Capșa M.	„Intermezzo“, pentru piano	1.—
Cirillo Ant.	„Les fleurs de Mai“, valse	2.—
Dimitrescu C.	„Sêrba oficerilor“	1.—
Ivanovici	„La fille du Marin“, valse	2.—
Kaps C.	„Daisy Bell“, valse (All Right)	1.50
Lowthian	„Veneția“, vals	1.50
Pursch O.	„Nunta de argint“, vals	2.—

„Veselia română“,
colecțiune de piese alese, pentru voce și piano.

Nr. 1.	Raynald L.	„Vinul de Cotnari“, vals cânt. cu cuvinte rom. și fran.	1.—
„ 2.	Sayers Henry L.	„Tararabum-der-é“, cânt. cu cuvinte românești și franțozești	1.—
„ 3.	Filloreanu Al.	„Imnul școlarului“, pentru 3 voci și piano	1.—
„ 4.	Alexandrescu Er. I.	„Nu înțeleg“, romanță	1.—
„ 5.	Moniuszko	„Cosacul“, cântec polonez, cu cuvinte române	1.
„ 6.	Vargă F.	„Mustăți“, polca cu cuvinte române și franceze	1.50
„ 7.	Mureșianu A	„Deșteaptă-te Române“, cântec patriotic	1.—
„ 8.	Dorianu I.	„Liliacul alb“, cu cuvinte române și franceze	1.50
„ 9.	„	„E. ah! iubirea“, cantonetă pentru voce și piano	1.50
„ 10.	Denza L.	„Ochi albastri!“ cu cuvinte române și italiene	1.50
„ 11.	Cuna L.	„O dragă Margaretă“, cuvinte de I. Dorianu	1.—

Noutăți apărute în urmă.

Volstedt		„Lustige Brüder“ (Frații veseli), vals	1.—
Voreas D. D.		„În fênul de curênd cosit“, romanță	1.—
Wagner F.		„Vulturul“, marș (Unter Doppel Adler)	1.—
Wiest Louis		„Privighetoarea de peste Olt“, potpouri național Nr. 1/2 a	2.—
Nr. 12.	Zeller	„Nu fi supĕrat“, Sei nicht bös', cuvinte de Dorianu	1.—
„ 13.	Gozlan	„Visul“ (Le rêve), romanță, cuvinte de Dorianu	1.50
„ 14.	Dumitriu	„Cât te-am iubit“, romanță	1.—
„ 15.	Dorianu	„All Right“, cuvinte române și franceze	1.—
„ 16.	Dumitriu	„Sêrba lui Zdrelea“ cu cuvinte	1.—
„ 17.	Dorianu	„La tine copiliță dragă“, romanță	1.—

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt. Pentru tipar responsabil Iosif Marchsall